

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์ ดร.อมร รักษาสัตย์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๕/๒๕๕๕

วันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ศาลแพ่งธนบุรีส่งคำโต้แย้งของจำเลยที่ ๑ (นายวาณิชย์ สุรพงษ์วนิชกุล) ในคดีแพ่งหมายเลขดำที่ ๑๓๒๓/๒๕๕๑ เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ กรณีพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๓) มาตรา ๖๗ ทวิ และมาตรา ๖๗ ตริ และพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๘ ทวิ และมาตรา ๓๘ ตริ ประกอบกับประกาศกระทรวงการคลัง ฉบับลงวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๑ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

สรุปข้อเท็จจริง

๑. เมื่อวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ บริษัทเงินทุนเศรษฐกิจ จำกัด เป็นโจทก์ยื่นฟ้อง นายวาณิชย์ สุรพงษ์วนิชกุล จำเลยที่ ๑ ห้างหุ้นส่วนจำกัด ย่งวงฮวดอุตสาหกรรม จำกัดที่ ๒ นายสมเกียรติ วราฤทธิ์ชัย จำเลยที่ ๓ ต่อศาลแพ่งธนบุรี ในคดีหมายเลขดำที่ ๑๓๒๓/๒๕๕๑ เพื่อให้ศาลพิพากษาและบังคับให้จำเลยชำระหนี้ตามตัวเงินและค้ำประกัน รวมเป็นจำนวนเงิน ๑,๗๘๗,๕๓๑ บาท พร้อมทั้งดอกเบี้ยร้อยละ ๗.๕ ต่อปี ของต้นเงินจำนวน ๑,๖๘๑,๕๐๐ บาท นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไป จนกว่าจะชำระให้โจทก์เสร็จสิ้น

๒. เมื่อวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๑ นายวาณิชย์ สุรพงษ์วนิชกุล จำเลยที่ ๑ ได้ยื่นคำให้การปฏิเสธฟ้องโจทก์สรุปได้ว่า โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้อง ฟ้องโจทก์เคลือบคลุม และโจทก์ไม่ใช่ผู้ทรงตามกฎหมาย

๓. เมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ บริษัทธนาคารไทยธนาคาร จำกัด (มหาชน) โดยนางสุกัญญา วิชยธรรมสกุล ผู้รับมอบอำนาจช่วง ยื่นคำร้องขอสวมสิทธิเป็นคู่ความแทนโจทก์ต่อศาลแพ่งธนบุรี สรุปได้ว่า บริษัทเงินทุนเศรษฐกิจ จำกัด โจทก์ในคดีนี้ได้ทำหนังสือสัญญาโอนสิทธิ และหนี้สินของโจทก์ให้แก่บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์กรุงไทยธนกิจ จำกัด (มหาชน) และโอนต่อให้แก่บริษัทธนาคารไทยธนาคาร จำกัด (มหาชน) ซึ่งรวมทั้งหนี้สินที่มีการฟ้องร้องจำเลยในคดีนี้ด้วย ผลของ

LIRT

การโอนกิจการจากบริษัทโจทก์ทำให้ผู้ร้องซึ่งเป็นผู้รับโอนกิจการมีอำนาจเข้าสวมสิทธิในการดำเนินคดี ในฐานะโจทก์แทนบริษัทโจทก์ ตามประกาศกระทรวงการคลัง ลงวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๑ ที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๘ จัตวา แห่งพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ และมาตรา ๖๗ จัตวา แห่งพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๑ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๐

๔. เมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ นายวาณิชย์ สุรพงษ์วนิชกุล จำเลยที่ ๑ ได้ยื่นคำร้องขอให้ศาลส่งประเด็นข้อกฎหมายให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย สรุปในประเด็นที่เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญไว้ดังนี้

๔.๑) เรื่อง ให้ความเห็นชอบโครงการรวมกิจการตามประกาศกระทรวงการคลัง เป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ สรุปว่า เพราะการจำกัดสิทธิและเสรีภาพจะกระทำได้เท่าที่จำเป็นเท่านั้น และบุคคลจะต้องได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายโดยเท่าเทียมกัน และต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด

๔.๒) ตามที่พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๖๗ ตที่บัญญัติให้การโอนสิทธิเรียกร้องในการโอนกิจการโดยไม่ต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์เป็นบทบัญญัติไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ เพราะเป็นการออกกฎหมายเพื่อจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ซึ่งเป็นการกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพตามที่รัฐธรรมนูญได้คุ้มครองไว้

๔.๓) ด้วยเหตุผลแห่งข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายดังกล่าว ผู้ร้องเห็นว่า

(๑) ประกาศกระทรวงการคลัง ฉบับลงวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๑

(๒) พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๐ หมวด ๕ ๖ มาตรา ๖๗ ทวิ มาตรา ๖๗ ตริ

(๓) พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๘ ทวิ มาตรา ๓๘ ตริ ทั้งสามข้อขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐

LIRT

ประกอบกับยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในบทบัญญัติเหล่านี้ ซึ่งศาลจะต้องใช้ประกอบการวินิจฉัย จึงขอให้ศาลส่งคำโต้แย้งในประเด็นข้อกฎหมายดังกล่าวให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

๕. ศาลแพ่งธนบุรีจึงส่งคำโต้แย้งมายังศาลรัฐธรรมนูญ และศาลรัฐธรรมนูญมีมติรับเรื่องไว้ดำเนินการเมื่อวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๓

ประเด็นที่ต้องพิจารณา

ศาลรัฐธรรมนูญได้ตั้งประเด็นที่จะต้องพิจารณาคำร้องดังนี้

๑. ประกาศกระทรวงการคลัง ฉบับลงวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

๒. พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๖๗ ทวิ มาตรา ๖๗ ตริ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

๓. พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๘ ทวิ มาตรา ๓๘ ตริ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

การพิจารณาในเบื้องต้นเกี่ยวกับฐานะของประกาศกระทรวงการคลัง

แม้ศาลรัฐธรรมนูญจะเคยมีคำวินิจฉัยที่ ๔/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๒ ว่าประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติที่ให้อำนาจนั้น มิได้ออกโดยองค์กรที่ใช้อำนาจนิติบัญญัติจึงไม่เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายตามความหมายของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ ดังนั้นประกาศกระทรวงการคลังที่อ้างถึงในคดีนี้ จึงไม่ใช่บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะนำมาวินิจฉัยได้นั้น เห็นว่าเป็นการตีความที่แคบเกินไปเพราะบทบัญญัติแห่งกฎหมายตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ นั้น จะต้องรวมถึงสิ่งที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ ด้วย คือ “บทบัญญัติใดของกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ” ซึ่งหมายรวมถึงพระราชบัญญัติและอนุบัญญัติต่างๆ หากตีความแคบเช่นนี้ต่อไปอาจมีปัญหาว่า กฎมณเฑียรบาล กฎอัยการศึก สนธิสัญญา เทศบัญญัติ ฯลฯ เป็นกฎหมายหรือไม่

อนึ่ง ถ้าประกาศกระทรวงการคลังฉบับนี้มีใช้กฎหมายก็จะใช้บังคับการโอนของบริษัทเงินทุนทั้งปวงไปยังบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์กรุงไทยธนกิจ จำกัด ซึ่งต่อมาได้โอนสินทรัพย์ต่อไปให้ธนาคารสหธนาคาร จำกัด (ธนาคารไทยธนาคาร) ในปัจจุบันไม่ได้ไปด้วย กรณีทั้งหมดก็ไม่ต้องวินิจฉัย

นอกจากนี้ประกาศกระทรวงการคลังต้องนับว่าเป็นกฎหมายอย่างหนึ่งตามนัยของคำว่า “ข้อบังคับตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคสาม ที่บัญญัติไว้อย่างชัดเจน ศาลรัฐธรรมนูญจะมองข้ามไปไม่ได้

บทกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๑. รัฐธรรมนูญ

๑.๑) มาตรา ๒๖

“การใช้อำนาจโดยองค์กรของรัฐทุกองค์กร ต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้”

๑.๒) มาตรา ๒๗

“สิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้โดยชัดแจ้งโดยปริยาย หรือโดยคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ย่อมได้รับความคุ้มครองและผูกพันรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล และองค์กรอื่นของรัฐ โดยตรงในการตรากฎหมาย การใช้บังคับกฎหมายและการตีความกฎหมายทั้งปวง”

๑.๓) มาตรา ๒๘

“บุคคลย่อมอ้างศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์หรือใช้สิทธิและเสรีภาพของตนได้เท่าที่ไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น ไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน

“บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้สามารถยกบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อใช้สิทธิทางศาลหรือยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดีในศาลได้”

๑.๔) มาตรา ๒๙

“การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพนั้นมิได้

“กฎหมายตามวรรคหนึ่งต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปและไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง ทั้งต้องระบุบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายนั้นด้วย

“บทบัญญัติตามวรรคหนึ่งและวรรคสองให้นำมาใช้บังคับกับกฎหมายหรือข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายด้วย โดยอนุโลม”

๑.๕) มาตรา ๓๐

“บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน

“ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

“การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรมหรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ จะกระทำมิได้

“มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น ย่อมไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม”

๒. ประกาศกระทรวงการคลัง ฉบับลงวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๑ เรื่อง ให้ความเห็นชอบโครงการรวมกิจการระหว่างธนาคารสหธนาคาร จำกัด (มหาชน) บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์กรุงไทยธนกิจ จำกัด (มหาชน) และบริษัทเงินทุน ๑๒ บริษัท

โดยที่มีความจำเป็นเร่งด่วนเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของระบบสถาบันการเงิน อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖๖ จัตวา แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๐ และมาตรา ๓๘ จัตวา แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังโดยคำแนะนำของธนาคารแห่งประเทศไทยเห็นชอบการดำเนินการตามโครงการรวมกิจการระหว่างธนาคารสหธนาคาร จำกัด (มหาชน) บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์กรุงไทยธนกิจ จำกัด (มหาชน) และบริษัทเงินทุน ๑๒ บริษัท ดังต่อไปนี้

(๑) ให้โอนสินทรัพย์และหนี้สินทั้งหมดของบริษัทเงินทุน ๑๒ บริษัท ได้แก่ ฯลฯ (๗) บริษัทเงินทุนเศรษฐกิจ จำกัด ฯลฯ ให้แก่บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์กรุงไทยธนกิจ จำกัด (มหาชน)

(๒) ให้โอนสินทรัพย์และหนี้สินทั้งหมดของบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์กรุงไทยธนกิจ จำกัด (มหาชน) ให้แก่ธนาคารสหธนาคาร จำกัด (มหาชน)

(๓) เมื่อได้ดำเนินการตามข้อ (๑) และข้อ (๒) เสร็จสิ้นให้บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์กรุงไทยธนกิจ จำกัด (มหาชน) และบริษัทเงินทุน ๑๒ บริษัท คืนใบอนุญาตประกอบธุรกิจเงินทุน ให้แก่กระทรวงการคลัง เมื่อโอนสินทรัพย์และหนี้สินเสร็จเรียบร้อยแล้ว

ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

LIRT

๓. พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเ
พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๐

๓.๑) มาตรา ๖๗ ทวิ

“การควบบริษัทเข้าด้วยกันไม่มีผลเป็นการโอนใบอนุญาตของบริษัทเดิมไปเป็นของ
บริษัทใหม่”

๓.๒) มาตรา ๖๗ ตริ

“การโอนกิจการของบริษัททั้งหมดหรือบางส่วนที่สำคัญให้แก่สถาบันการเงิน
ต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรี

“เมื่อได้รับความเห็นชอบการโอนกิจการจากรัฐมนตรีแล้ว ให้ดำเนินการโอนกิจการ
โดยการโอนสิทธิเรียกร้องในการโอนกิจการนี้ไม่ต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ตามมาตรา ๓๐
แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่ไม่กระทบกระเทือนสิทธิของลูกหนี้ที่จะยกข้อต่อสู้
ตามมาตรา ๓๐๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

“ในกรณีที่เป็นกรเข้าไปถึงหุ้นในบริษัทอื่นเพื่อโอนกิจการ ให้ธนาคารแห่งประเทศไทย
มีอำนาจผ่อนผันไม่นำมาตรา ๒๒ (๕) มาใช้บังคับเป็นเวลาไม่เกินห้าปี”

๔. พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑

๔.๑) มาตรา ๓๘ ทวิ

“ในกรณีที่ธนาคารพาณิชย์ควบกิจการเข้าด้วยกันหรือควบกิจการเข้ากับสถาบันการ
ไม่มีผลเป็นการโอนใบอนุญาตของธนาคารพาณิชย์เดิมไปเป็นของธนาคารพาณิชย์ใหม่หรือสถาบันการเงิน

๔.๒) มาตรา ๓๘ ตริ

“การโอนกิจการของธนาคารพาณิชย์ทั้งหมดหรือบางส่วนที่สำคัญให้แก่
พาณิชย์อื่นหรือสถาบันการเงิน ต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรี

“เมื่อได้รับความเห็นชอบการโอนกิจการจากรัฐมนตรีแล้ว ให้ดำเนินการโอนกิจการ
ทั้งนี้ การโอนสิทธิเรียกร้องในการโอนกิจการนี้ไม่ต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ตามมาตรา ๓๐
แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่ไม่กระทบกระเทือนสิทธิของลูกหนี้ที่จะยกข้อต่อสู้
ตามมาตรา ๓๐๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์”

๕. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

๕.๑) มาตรา ๓๐๖

“การโอนหนี้อื่นจะพึงต้องชำระแก่เจ้าหนี้คนหนึ่งโดยเฉพาะเจาะจงนั้น ถ้าไม่ทำ
หนังสือท่านว่าไม่สมบูรณ์ อนึ่ง การโอนหนี้ที่ท่านว่าจะยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้ลูกหนี้หรือบุคคลภายนอก”

LIRT

แต่เมื่อได้บอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ หรือลูกหนี้จะได้อินยอมด้วยในการโอนนั้น คำบอกกล่าวหรือความยินยอมเช่นว่านี้ท่านว่าต้องทำเป็นหนังสือ

“ถ้าลูกหนี้ทำให้พอแก่ใจผู้โอนด้วยการใช้เงิน หรือด้วยประการอื่นเสียแต่ก่อนได้รับบอกกล่าวหรือก่อนได้ตกลงให้โอนไซ้ ลูกหนี้นั้นก็ป็นอันหลุดพ้นจากหนี้”

๕.๒) มาตรา ๓๐๘ วรรคสอง

“ถ้าลูกหนี้เป็นแต่ได้รับคำบอกกล่าวการโอน ท่านว่าลูกหนี้มีข้อต่อสู้ผู้โอนก่อนเวลาที่ได้รับคำบอกกล่าวนั้นฉันใด ก็ะยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้แก่ผู้รับโอนได้ฉันนั้น ถ้าลูกหนี้มีสิทธิเรียกร้องจากผู้โอน แต่สิทธินั้นยังไม่ถึงกำหนดในเวลาบอกกล่าวไซ้ ท่านว่าจะเอาสิทธิเรียกร้องนั้นมาหักกลบกันก็ได้หากว่าสิทธินั้นจะได้จึงกำหนดไม่ช้ากว่าเวลาถึงกำหนดแห่งสิทธิเรียกร้องอันได้โอนไปนั้น”

ข้อพิจารณาว่าประกาศ ฯ และกฎหมายที่ยกขึ้นต่อสู้ขัดหรือไม่ขัดรัฐธรรมนูญ

๑. ประกาศกระทรวงการคลัง ฉบับลงวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๑

๑) กับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖

ไม่มีคำชี้แจงว่ากระทรวงการคลังได้คำนึงถึงศักดิ์ศรี ฯ หรือไม่ว่างไร เห็นควรยกคำร้อง

๒) กับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗

เช่นเดียวกัน เห็นควรยกคำร้อง

๓) กับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘

เป็นเรื่องเกี่ยวกับการยกรัฐธรรมนูญขึ้นใช้สิทธิทางศาล ไม่เกี่ยวข้องกับมาตรา ๒๘

เห็นควรยกคำร้อง

๔) กับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙

ไม่มีคำชี้แจงที่ชัดเจนว่าผู้ร้องถูกจำกัดสิทธิ ฯ อย่างไร เห็นควรยกคำร้อง

๕) กับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐

ไม่มีคำชี้แจงว่าประกาศ ฯ นี้ทำให้เกิดความไม่เสมอภาคอย่างไร เห็นควรยกคำร้อง

๒. พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๐

๒.๑) มาตรา ๖๗ ทวิ กับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘

มาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐ ไม่เกี่ยวกับการโอนใบอนุญาต ฯ ถือว่าไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย

เห็นควรยกคำร้อง

LIRT

๒.๒) มาตรา ๖๗ ตีรี้ วรรคแรก กับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐ ไม่เกี่ยวกับการโอนกิจการของบริษัทเงินทุนเศรษฐกิจ จำกัด ให้แก่สถาบันการเงินอื่น และการโอนนี้ได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีแล้ว ถือว่าไม่เป็นสาระ ๑ เห็นควรยกคำร้อง

๒.๓) มาตรา ๖๗ ตีรี้ วรรคสอง กับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘ ถือว่าเป็นการขัดรัฐธรรมนูญ เพราะการโอนสิทธิเรียกร้องโดยไม่บอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้เป็นการกระทำที่ไม่คำนึงศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์ เพราะการเป็นเจ้าหนี้ - ลูกหนี้เป็นความสัมพันธ์ส่วนบุคคล ซึ่งตามประมุขกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๐๖ ที่ใช้อยู่ในขณะทำนิติกรรมรับรองไว้ว่าจะต้องแจ้งให้ทรหรือลูกหนี้แสดงความยินยอม นอกจากนี้ลูกหนี้อาจมีทางประนีประนอมหรือมีข้อตกลงในการบริหารของกันและกันอยู่แล้ว (ดังความในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๐๖ วรรคสอง เห็นว่าประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๐๖ ตราไว้โดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีของมนุษย์ดีอยู่คือ ไม่ให้ถูกเปลี่ยนเจ้าหนี้โดยไม่ทราบล่วงหน้า นอกจากนี้ยังอาจกระทบกระเทือนสิทธิในทรัพย์สิน (รวมการจัดการทรัพย์สิน) ของผู้ร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๘ และย่อมกระทบถึงสิทธิของบุคคลในเรื่องเกียรติยศ ชื่อเสียง หรือความเป็นอยู่ส่วนตัว (เช่น การเป็นหนี้และการต้องชำระหนี้ในอัตราดอกเบี้ยที่สูงกว่าเดิม) ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๔ อีกด้วย จึงเห็นว่ามาตรา ๖๗ ตีรี้ วรรคสองขัดกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘

๓. พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑

๓.๑) มาตรา ๓๘ ทวิ กับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐ ไม่เกี่ยวกับการโอนใบอนุญาต ๑ ถือว่าไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย เห็นควรยกคำร้อง

๓.๒) มาตรา ๓๘ ตีรี้ กับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐ ไม่เกี่ยวกับการโอนกิจการของบริษัทเงินทุนเศรษฐกิจ จำกัด ให้สถาบันการเงินแต่อย่างใด การโอนสินทรัพย์ระหว่างบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์กรุงไทยธนกิจ จำกัด (มหาชน) ให้ธนาคารสหธนาคาร จำกัด (มหาชน) (ธนาคารไทยธนาคาร จำกัด (มหาชน)) ก็ไม่เกี่ยวกับผู้แต่อย่างใดถือว่าการร้องส่วนนี้ไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย เห็นควรให้ยกคำร้อง

คำวินิจฉัย

โดยการวิเคราะห์ข้อกฎหมายดังกล่าวข้างต้น เห็นว่า

๑. ประกาศกระทรวงการคลัง พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๖๗ ทวิ ๖๗ วรรคแรก และพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑

LIRT

มาตรา ๓๘ ทวิ และมาตรา ๓๘ ตริ ไม่ขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗
มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐ จึงเห็นควรยกคำร้อง

๒. พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์
พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๖๗ ตริ วรรคสอง ขัดกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘
เป็นอันใช้บังคับมิได้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖

ศาสตราจารย์ ดร.อมร รักชาติยศ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ